

คณะกรรมการตรวจสอบ การศึกษาในต่างประเทศ และความระมัดระวังทางบัญชี

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ : 10 มกราคม 2562

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ : 10 เมษายน 2562

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 19 เมษายน 2562

ดร.เกรียงไกร บุญเลิศอุทัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(ผู้ประสานงานหลัก)

อนุวัฒน์ ภัคดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบกับความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) และ Ahmed and Duellman (2007) โดยใช้ข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2557-2560 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอย พบว่า ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกในต่างประเทศช่วยเพิ่มความระมัดระวังทางบัญชีและความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุน คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้การบัญชีและการเงินช่วยเพิ่มความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุน ส่วนคุณลักษณะด้านอื่นไม่พบความสัมพันธ์กับความระมัดระวังทางบัญชี

คำสำคัญ: ความระมัดระวังทางบัญชี คุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ การศึกษาในต่างประเทศ

Audit Committee, Abroad Education, and Accounting Conservatism

Received: January 10, 2019

Revised: April 10, 2019

Accepted: April 19, 2019

Dr.Kriengkrai Boonlert-U-Thai

Assistant Professor of Department of Accountancy,
Chulalongkorn Business School, Chulalongkorn University
(Corresponding Author)

Anuwat Phakdee

Assistant Professor of Department of Accounting,
Faculty of Management Sciences, Chandrakasem Rajabhat University

ABSTRACT

This study examines the association between audit committee characteristics and accounting conservatism, measured using Basu (1997) and Ahmed and Duellman (2007) models, of Thai listed companies during 2014–2017. Based on regression analysis, the results indicate that audit committee members who earn a doctoral degree abroad increase accounting conservatism and timeliness of accounting conservatism. Audit committee members with finance and accounting background increase timeliness of accounting conservatism. For other audit committee characteristics, the findings show no relationship with accounting conservatism.

Keywords: Accounting Conservatism, Audit Committee Characteristics, Abroad Education

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

รายงานทางการเงินของกิจการเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารข้อมูลให้แก่ผู้ถือหุ้น ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้เสีย กลุ่มต่าง ๆ โดยผู้บริหารถือเป็นบุคคลภายในกิจการที่มีความรับผิดชอบโดยตรงในการจัดทำรายงานดังกล่าว หากผู้บริหารใช้ดุลยพินิจเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ส่วนตนผ่านการใช้เทคนิคการจัดการกำไร (Schipper, 1989; Soliman & Ragab, 2014) จะส่งผลให้ข้อมูลในงบการเงินไม่มีคุณภาพและมีระดับของหลักความระมัดระวังทางบัญชีต่ำ ซึ่งจะส่งผลเสียหายต่อกิจการและเศรษฐกิจในภาพรวม เช่น กรณีการล้มละลายของบริษัทยักษ์ใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีสาเหตุมาจากการตกแต่งงบการเงิน หรือการจัดทำงบการเงิน โดยไม่ยึดหลักความระมัดระวังทางบัญชี จึงทำให้เกิดปัญหาด้านการกำกับดูแลกิจการ

ความระมัดระวังทางบัญชี (Accounting Conservatism) ไม่ใช่เพียงแค่หลักการบันทึกรายการเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของตัวเลขกำไรและข้อมูลในงบการเงิน (Song, 2015) บริษัทที่มีคุณภาพกำไรสูงจะให้ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และมีตัวเลขกำไรที่สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริงมากกว่าบริษัทที่มีคุณภาพกำไรต่ำ (Dechow, Ge, & Schrand, 2010) ในปี พ.ศ. 2560 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ออกหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี พ.ศ. 2560 เพื่อให้กิจการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (Accountability) ของคณะกรรมการ โดยจะนำมาซึ่งการสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุนและผลประกอบการที่ยั่งยืนในระยะยาว (The Stock Exchange of Thailand, 2017) โดยกลไกการกำกับดูแลที่สำคัญประการหนึ่งคือ การมีคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ที่มีความเป็นอิสระและทำหน้าที่สอบทานรายงานทางการเงินของกิจการให้มีคุณภาพ (Chandar, Chang, & Zheng, 2012) ความอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่กลไกกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิภาพ (Lary & Taylor, 2012) งานวิจัยในอดีตที่ศึกษาผลกระทบของคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ พบว่าขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบช่วยให้คุณภาพการควบคุมภายในของกิจการดีขึ้น (Zhang, Zhou, & Zhou, 2007) และลดระดับการจัดการกำไร (Fodio, Ibikunle, & Oba, 2013) รวมทั้งจำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบช่วยลดระดับการจัดการกำไร (Lei, 2008; Ghosh, Marra, & Moon, 2010; Metawee, 2013; Soliman & Ragab, 2014) นอกจากนี้จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นเพศหญิงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานและมูลค่าของกิจการ (Peni & Vahamaa, 2010) รวมทั้งความเชี่ยวชาญด้านบัญชีและการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบช่วยให้คณะกรรมการมีความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลการเงินที่สำคัญและประเด็นในการรายงาน (Sultana, Zahn, & Mitchell, 2015) มากยิ่งขึ้น

งานวิจัยนี้จึงสนใจศึกษาผลกระทบของคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อระดับความระมัดระวังทางบัญชีของกิจการ โดยศึกษาคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยในต่างประเทศซึ่งพบผลการวิจัยแบบขัดแย้ง (Mixed results) และนำเสนอคุณลักษณะในมิติใหม่ ได้แก่ การศึกษาในต่างประเทศของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งงานวิจัยนี้ได้เน้นการศึกษาในต่างประเทศผ่านการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกของคณะกรรมการตรวจสอบ เนื่องจากสังคมมักคาดหวังว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่จบการศึกษาสูงสุดจากต่างประเทศจะมีทักษะด้านภาษาอังกฤษ ประสบการณ์และมุมมองด้านธุรกิจที่มากกว่า อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้มีได้มีวัตถุประสงค์ที่จะสื่อสารหรือหาข้อสรุปว่า สถาบันการศึกษาในต่างประเทศแตกต่างกับสถาบันการศึกษาในประเทศ หากแต่ใช้คุณวุฒิสูงสุดจากระดับการศึกษาต่างประเทศของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นตัวแทนเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลาย (Diversity) การมีทักษะด้านภาษาอังกฤษ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันของคณะกรรมการตรวจสอบในการปฏิบัติหน้าที่

งานวิจัยในอดีตแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ จึงเป็นที่มาของคำถามในการวิจัยที่ว่า คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและการศึกษาในต่างประเทศ มีความสัมพันธ์กับความระมัดระวังทางบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่อย่างไร เพราะความระมัดระวังทางบัญชีดังกล่าวถือเป็นคุณลักษณะสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของตัวเลขกำไรและรายงานทางการเงิน นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานกำกับดูแล (เช่น ก.ล.ต.) ผู้ใช้งบการเงิน นักลงทุน และผู้ถือหุ้น เพราะช่วยเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของกรรมการตรวจสอบ การศึกษาในต่างประเทศ และความระมัดระวังทางบัญชีในบริบทของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและการศึกษาในต่างประเทศ กับความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) และ Ahmed and Duellman (2007) ทั้งนี้งานวิจัยนี้ใช้เทคนิค 15-year Rolling Regression Models¹ สำหรับวัดค่าความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) เพื่อกำหนดค่าสัมประสิทธิ์ของข่าวร้าย (Bad news) และข่าวดี (Good news) ในระดับแต่ละกิจการและแต่ละปี (Firm-years)

ประโยชน์ของการวิจัย (Contribution)

ผลงานวิจัยครั้งนี้ทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบกับความระมัดระวังทางบัญชีในบริบทประเทศไทย รวมทั้งงานวิจัยนี้ยังเป็นงานวิจัยแรกที่น่าเสนอคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบในมิติใหม่ที่สะท้อนการศึกษาในต่างประเทศของคณะกรรมการตรวจสอบต่อความระมัดระวังทางบัญชี ตลอดจนผลการวิจัยนี้ยังสร้างความเข้าใจและให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำแนะนำด้านคุณสมบัติของคณะกรรมการที่อธิบายไว้ในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี พ.ศ. 2560 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลงานวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานกำกับดูแล (เช่น ก.ล.ต.) ที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพิจารณาเกณฑ์การกำกับดูแลกิจการ ซึ่งเป็นการให้ความมั่นใจต่อนักลงทุนเกี่ยวกับคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ หรือให้มุมมองเพิ่มเติมต่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ผู้ถือหุ้น ผู้ใช้งบการเงิน และนักลงทุนเกี่ยวกับคุณลักษณะของกรรมการตรวจสอบและความระมัดระวังทางบัญชีในบริบทของประเทศไทย และผลการวิจัยครั้งนี้ยังใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสีย

การทบทวนวรรณกรรม

การกำกับดูแลกิจการช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและผู้ถือหุ้น เพราะถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยลดปัญหาตัวแทน (Agency Problems) ที่มักนำไปสู่ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ระหว่างฝ่ายบริหารและผู้ถือหุ้น (Berle & Means, 1932; Jensen & Meckling, 1976) งานวิจัยในอดีตพบว่า บริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี

1 ตัวอย่างเช่น คำ Basu (1997) Conservatism สำหรับบริษัท ก ปี พ.ศ. 2557 คำนวนจากค่าสัมประสิทธิ์ Bad News หารด้วยค่าสัมประสิทธิ์รวม (Bad news + Good news) ที่ได้จากการทดสอบ Multiple Regression ของบริษัท ก สำหรับข้อมูล 15 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2543–2557 และค่า Basu (1997) Conservatism ของบริษัท ก ปี พ.ศ. 2559 จะใช้ข้อมูล 15 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2545–2559 เป็นต้น

จะนำนโยบายการบัญชีที่ยืดหลักความระมัดระวังทางบัญชีมาใช้มากขึ้น (Ahmed & Duellman, 2007; Garcia Lara, Garcia Osmá, & Penalva, 2009) และหากกิจการมีคณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพจะทำให้คุณภาพของรายงานทางการเงินเพิ่มขึ้น (Goh, 2009)

ความระมัดระวังทางบัญชี

Basu (1997) อธิบายว่า ระดับความระมัดระวังทางบัญชีทำให้เกิดความแตกต่างของกิจการในการรับรู้ข่าวร้าย (Bad news) เร็วกว่าข่าวดี (Good news) สำหรับรายการในงบกำไรขาดทุน โดย Belkaoui (1985) กล่าวว่า ความระมัดระวังทางบัญชีสะท้อนการแสดงรายการสินทรัพย์และรายได้ด้วยมูลค่าที่ต่ำ และแสดงรายการหนี้สินและค่าใช้จ่ายด้วยมูลค่าที่สูงรวมทั้ง Watts (2003) กล่าวว่า ความระมัดระวังทางบัญชีเป็นการไม่เร่งรับรู้รายการกำไรแต่เป็นการเร่งรับรู้ผลขาดทุน ทั้งนี้ ความระมัดระวังทางบัญชีไม่ใช่เป็นเพียงหลักการบันทึกรายการ แต่ยังมีความสำคัญต่อคุณภาพของข้อมูลในงบการเงิน (Xu & Lu, 2008; Song, 2015) เพราะบริษัทที่มีคุณภาพกำไรสูงจะให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและสะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริงมากกว่าบริษัทที่มีคุณภาพกำไรต่ำ (Dechow et al., 2010) การวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวแบบความระมัดระวังทางบัญชีของ Basu (1997) และ Ahmed and Duellman (2007)

แนวปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ

กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีประการหนึ่งคือ การจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ที่ทำหน้าที่ได้อย่างอิสระ ซึ่งในอดีตคณะกรรมการตรวจสอบมุ่งสอบทานรายงานทางการเงิน แต่ปัจจุบันครอบคลุมภารกิจที่กว้างขวางขึ้น ได้แก่ การกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงและการสอบทานข้อมูลอื่น ๆ ด้วย แนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบที่ออกโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand, 2010) ได้อธิบายหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการตรวจสอบคือ การสอบทานรายงานทางการเงินของบริษัทเพื่อให้แสดงไว้อย่างมีคุณภาพมากที่สุด มีความถูกต้อง เพียงพอ ครบถ้วน และเชื่อถือได้ จึงแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องโดยตรงระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบและข้อมูลทางการเงิน นอกจากนี้ในคู่มือคณะกรรมการตรวจสอบ ปี พ.ศ. 2553 ยังมีการระบุคุณสมบัติเฉพาะเพิ่มเติมสำหรับคณะกรรมการตรวจสอบว่า ต้องเป็นกรรมการที่เป็นอิสระและมีสมาชิกจำนวนอย่างน้อย 3 คน โดยจำนวนดังกล่าวขึ้นอยู่กับขอบเขต ความรับผิดชอบ และประสิทธิภาพในปฏิบัติงาน และคณะกรรมการตรวจสอบต้องมีความชำนาญที่เหมาะสมตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย จึงกำหนดให้อย่างน้อย 1 คน ที่มีความรู้ความเข้าใจหรือมีประสบการณ์ด้านการบัญชีหรือการเงิน และมีความรู้ต่อเนื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของรายงานทางการเงิน นอกจากนี้ยังมีการกำหนดจำนวนครั้งการประชุมในแต่ละปีของคณะกรรมการตรวจสอบว่า ให้ขึ้นอยู่กับขนาดของธุรกิจ แต่การประชุมควรมีอย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง (The Stock Exchange of Thailand, 2010) จะเห็นว่า ข้อกำหนดเหล่านี้ช่วยให้คณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ข้อมูลทางการเงินของกิจการมีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล

ผลงานวิจัยในอดีตพบว่า ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบช่วยเพิ่มคุณภาพของการควบคุมภายใน (Zhang et al., 2007) และทำให้ต้นทุนของเงินทุนลดลง (Appuhami, 2018) จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบช่วยลดระดับการจัดการกำไรของกิจการ (Ghosh et al., 2010; Lei, 2008; Metawee, 2013; Soliman & Ragab, 2014) รวมทั้งคณะกรรมการตรวจสอบยังช่วยป้องกันการทุจริตที่จะเกิดขึ้นกับงบการเงิน (Vanasco, 1994) ความอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบจึงถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การกำกับดูแลกิจการมีประสิทธิภาพ (Lary & Taylor, 2012) คณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณลักษณะที่ดีช่วยเพิ่มผลการดำเนินงานของกิจการ (Zabri, Ahmad, & Wah, 2016)

จากผลงานวิจัยในอดีตจึงอาจกล่าวได้ว่า หากคณะกรรมการตรวจสอบมีคุณลักษณะที่ดีจะส่งผลให้ข้อมูลในงบการเงินมีคุณภาพ ซึ่งจะทำให้ระดับความระมัดระวังทางบัญชีสูงขึ้น ดังนั้น คณะกรรมการตรวจสอบจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงิน (Chandar et al., 2012) ซึ่งจะช่วยเพิ่มคุณภาพให้กับงบการเงินของกิจการ

คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและความระมัดระวังทางบัญชี

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมพบว่า คุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับความระมัดระวังทางบัญชีมีดังต่อไปนี้

1. ความอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACIND)

สำหรับความเป็นอิสระถือเป็นที่ยอมรับกันว่า เป็นสิ่งสำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งจะนำไปสู่การกำกับดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Lary & Taylor, 2012) และทำให้ต้นทุนของเงินทุนของบริษัทลดลง (Appuhami, 2018) ในประเทศสหรัฐอเมริกาภายหลังการออก SOX² พบว่า มีการผ่านกฎหมายบังคับให้คณะกรรมการตรวจสอบต้องมีความเป็นอิสระในการสอบทานรายงานทางการเงิน (Klein, 2002b) โดยบทบาทสำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นการให้คำรับรองต่อคุณภาพของรายงานทางการเงิน

งานวิจัยในอดีตได้แสดงให้เห็นประสิทธิภาพของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดีกว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่ไม่อิสระ (Klein, 2002b; Lary & Taylor, 2012) ซึ่งความอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) (Abdul Wahab, Madah, & Haron, 2016) และตามตัวแบบ Givoly et al. (2007) และ Beaver and Ryan (2000) (Abdul-Malik, 2017) อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาในอดีตยังไม่ชัดเจน (Mixed results) เช่น งานวิจัยของ Abdul Wahab et al. (2016) พบว่า ความอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบของ Ball and Shivakumar (2005) และ Hamdan, Al-Hayale, and Aboagela (2012) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบกับความระมัดระวังทางบัญชี ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงทดสอบความสัมพันธ์ของคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบด้านนี้กับระดับความระมัดระวังบัญชีในบริบทประเทศไทย โดยคาดว่าความอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชีและมีสมมติฐานดังนี้

H1: ความอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชี

2. การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACMEET)

เมื่อจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมากขึ้นทำให้คณะกรรมการตรวจสอบมีเวลาในการตรวจสอบและจำกัดการจัดการกำไรของฝ่ายบริหารได้ (Xie, Davidson, & DaDalt, 2003) งานวิจัยในอดีตพบว่า จำนวนครั้งการประชุมที่มากช่วยให้การกำกับติดตามของคณะกรรมการตรวจสอบมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Vafeas, 2005) ช่วยลดต้นทุนของเงินทุน (Appuhami, 2018) เพิ่มคุณภาพของรายงานทางการเงิน (Lin & Hwang, 2010) เพิ่มระดับความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบของ Ball and Shivakumar (2005) ทั้งนี้ผลการศึกษาในอดีตยังไม่ชัดเจน (Mixed results)

² Sarbanes-Oxley Act หรือ SOX คือ กฎหมายฉบับหนึ่งซึ่งออกโดยสภาองเกรสของประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2545 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการปกป้องนักลงทุน เพื่อให้ฝ่ายบริหารมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส และจัดทำงบการเงินด้วยความถูกต้อง

เพราะ Abdul Wahab et al. (2016) พบว่า การประชุมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบของ Basu (1997) ในขณะที่ Hamdan et al., (2012) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการประชุมของคณะกรรมการและความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Book-to-Market ในการวิจัยครั้งนี้คาดว่า การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชีและมีสมมติฐานดังนี้

H2: การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชี

3. คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้บัญชีการเงิน (ACEXP)

สำหรับลักษณะที่สำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบคือ ความเชี่ยวชาญด้านบัญชีและการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ จะช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเมื่อสัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้บัญชีและการเงินมีมากขึ้น จะส่งผลให้การกำกับ ติดตาม และบริหารงานของคณะกรรมการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Krishnan & Visvanathan, 2008) รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ต่อการรายงานทางการเงินของกิจการดีขึ้น (Sultana et al., 2015) คุณภาพกำไรของกิจการเพิ่มขึ้น (Dhaliwal et al. 2010) และมีระดับความระมัดระวังทางบัญชีที่สูงกว่า (Hamdan et al., 2012; Abdul Wahab et al., 2016) อย่างไรก็ตาม Qi and Tian (2012) พบว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้บัญชีการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกำไร และ Zaitul and Ilona (2018) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้บัญชีและการเงินกับคุณภาพของงบการเงิน ทำให้ผลการวิจัยในเรื่องนี้ยังไม่ชัดเจน (Mixed results) ในการวิจัยครั้งนี้คาดว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้บัญชีการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชีและมีสมมติฐานดังนี้

H3: ความรู้บัญชีการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชี

4. ขนาดคณะกรรมการตรวจสอบ (ACSIZE)

ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตามข้อเสนอแนะของ The Blue Ribbon Commission: BRC (1999) ระบุว่าจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่เหมาะสมควรมีอย่างน้อย 3 คน และ National Association of Corporate Directors: NACD (2000) เสนอว่า คณะกรรมการตรวจสอบควรมีจำนวนอยู่ระหว่าง 3– 6 คน ซึ่งงานวิจัยในต่างประเทศพบว่า จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน (Kalbers & Fogarty, 1993; Klein, 2002a) เพิ่มคุณภาพการควบคุมภายใน (Zhang et al. 2007) เพิ่มคุณภาพของรายงานการเงิน (De Vlamincq & Sarens, 2015; Zaitul & Ilona, 2018) และลดการจัดการกำไร (Kent, Routledge, & Stewart, 2010; Fodio et al., 2013; Mishra, 2016; Amin et al., 2018) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในอดีตพบผลขัดแย้ง กล่าวคือ จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบขนาดเล็กกลับมีประสิทธิภาพในการป้องกันการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงได้ดีกว่า (Jensen, 1993; Beasley, 1996) และจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่มากจะนำมาซึ่งประเด็นการอภิปรายและการตัดสินใจที่ไม่มีประสิทธิภาพ (Yermack, 1996) มีการจัดการกำไรมากขึ้น (Hamdan, Mushtaha, & Al-Sartawi, 2013) และคุณภาพของรายงานการเงินลดลง (Kusnadi, Leong, Suwardy, & Wang, 2016) ในขณะที่ Salleh, Hashim, and Mohamad (2012) กลับไม่พบความสัมพันธ์ของจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบกับคุณภาพของรายการคงค้างในงบการเงิน ในการวิจัยครั้งนี้คาดว่า ขนาดคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชีและมีสมมติฐานดังนี้

H4: ขนาดคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชี

5. ความหลากหลายทางเพศ (ACGEN)

งานวิจัยในอดีตแสดงผลการวิจัยที่แตกต่างกัน (Mixed Result) เกี่ยวกับผลกระทบของเพศหญิงในคณะกรรมการตรวจสอบ ตัวอย่างเช่น จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นเพศหญิงจะมีความระมัดระวังในการตัดสินใจมากกว่าเพศชาย จึงช่วยลดระดับของการจัดการกำไร (Peni & Vahamaa, 2010; Salleh et al., 2012; Qi & Tian, 2012; Susanto, 2016) แต่บางงานวิจัยไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายต่อระดับการจัดการกำไร (Peni & Vahamaa, 2010; Sun et al., 2011) หรือพบว่า คณะกรรมการตรวจสอบเพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของรายงานทางการเงิน (Zaitul & Ilona, 2018) ในการวิจัยครั้งนี้คาดว่า ความหลากหลายทางเพศมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชีและมีสมมติฐานดังนี้

H5: คณะกรรมการตรวจสอบเพศหญิงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชี

6. การศึกษาในต่างประเทศของคณะกรรมการตรวจสอบ

แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำในระดับสูง (Upper Echelon Theory) ได้อธิบายว่า คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ เช่น อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ขององค์กร (Hambrick & Mason, 1984; Hiebl, 2014) ระดับการศึกษาที่สูงจึงถือเป็นตัวแทนของระดับความรู้และความสามารถทางปัญญาส่วนบุคคล (Hambrick & Mason, 1984) เพราะระดับการศึกษาจะช่วยให้ฝ่ายบริหารสามารถตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ Milliken and Martins (1996) ระบุว่า งานวิจัยในอดีตได้แยกความหลากหลายออกเป็น 2 ประเภทคือ ความหลากหลายที่สามารถสังเกตได้ (ตัวอย่างเช่น เชื้อชาติ อายุ และเพศ) และความหลากหลายที่ไม่สามารถสังเกตได้ (ตัวอย่างเช่น ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษา และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน) งานวิจัยในอดีตพบว่า กรรมการต่างประเทศและกรรมการที่มีการศึกษาจากต่างประเทศจะนำมาซึ่งค่านิยมทางวัฒนธรรมและประสบการณ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการอภิปรายในที่ประชุมของคณะกรรมการ (Harjoto, Laksmana, & Yang, 2019) โดยที่สัญชาติและความหลากหลายทางด้านการศึกษามีความสามารถช่วยให้ทีมได้ร่วมกันอภิปรายได้อย่างฉันทามติในที่ประชุม (Janis, 1982) นอกจากนี้ OECD (2009) ได้รายงานว่ามีนักศึกษาจำนวนมากจากประเทศในทวีปเอเชียที่ลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้งานวิจัยนี้สนใจความหลากหลายที่ไม่สามารถสังเกตได้ของคณะกรรมการตรวจสอบในมุมมองของการผ่านประสบการณ์ในต่างประเทศของการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก เพราะระดับการศึกษาดังกล่าวเป็นตัวแทนของความรู้ ประสบการณ์ และทักษะส่วนบุคคลของคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้นำมาซึ่งประสบการณ์ที่แตกต่างจากการศึกษาในประเทศและอาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน

คณะกรรมการตรวจสอบที่มีระดับการศึกษาสูงมักถูกคาดหวังว่าจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ (Wardhani & Joseph, 2010) งานวิจัยนี้จึงนำเสนอคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบในมิติความแตกต่างของประสบการณ์ระยะยาวในต่างประเทศ โดยใช้ระดับการศึกษาสูงสุดของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นตัวสะท้อนประสบการณ์ในต่างประเทศดังกล่าว กล่าวคือ คณะกรรมการส่วนใหญ่มักใช้เวลาศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ณ มหาวิทยาลัยต่างประเทศประมาณ 1-2 ปี สำหรับปริญญาโท และ 4-5 ปี สำหรับปริญญาเอก³

³ งานวิจัยนี้มีได้มีวัตถุประสงค์ที่จะเปรียบเทียบสถาบันการศึกษาในและต่างประเทศ หากแต่พิจารณาว่าการศึกษาในต่างประเทศของคณะกรรมการตรวจสอบจะสะท้อนความแตกต่างของคณะกรรมการตรวจสอบในแง่ของประสบการณ์ ทักษะด้านภาษา การตัดสินใจ และมุมมองด้านธุรกิจ

ผลงานวิจัยในอดีตพบว่า ระดับการศึกษาสามารถสะท้อนความสามารถที่สูงกว่าของบุคคลในการรับรู้และพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล (Wiersema & Bantel, 1992; Wally & Baum, 1994; Papadakis & Barwise, 2002) ส่งผลให้คณะกรรมการตรวจสอบที่มีระดับการศึกษาสูงสามารถลดการจัดการกำไร (Qi & Tian, 2012) มีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพเพราะสามารถเชื่อมโยงความแตกต่างที่จะได้รับจากทรัพยากรภายนอกได้ (Ujunwa, 2012) และช่วยเพิ่มคุณภาพกำไร (Xiong, 2016) อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาในอดีตยังไม่ชัดเจน (Mixed results) กล่าวคือ Wardhani and Joseph (2010) พบว่าการศึกษาในระดับสูงของคณะกรรมการตรวจสอบไม่ส่งผลกระทบต่อการจัดการกำไร หรือทำให้การจัดการกำไรสูงขึ้น (Susanto, 2016) งานวิจัยนี้จึงพิจารณาการศึกษาในต่างประเทศ โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ การศึกษาในต่างประเทศในระดับปริญญาโท (IMS) และการศึกษาในต่างประเทศในระดับปริญญาเอก (IPhD) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้คาดว่าการศึกษาในต่างประเทศของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชีและมีสมมติฐานดังนี้

H6: การศึกษาในต่างประเทศของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชี

ตัวแปรควบคุม

1. ขนาดของคณะกรรมการ (BSIZE) งานวิจัยในต่างประเทศพบว่า ขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความระมัดระวังทางบัญชี (Suleiman, 2014; Boussaid et al., 2015) แต่งานวิจัยของ Boonlert-U-Thai & Phakdee (2018) พบความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามต่อความระมัดระวังบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) และความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุนสำหรับบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย

2. การควรรวมตำแหน่งของประธานกรรมการ (BDUAL) งานวิจัยในต่างประเทศพบว่า การควรรวมตำแหน่งของประธานกรรมการ เช่น การมีประธานกรรมการและ CEO เป็นบุคคลคนเดียวกันไม่ส่งผลกระทบต่อความระมัดระวังทางบัญชี (Ho, 2009; Ahmed & Duellman, 2007) แต่งานวิจัยของ Boonlert-U-Thai & Phakdee (2018) พบความสัมพันธ์กับความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Ahmed and Duellman (2007)

3. คณะกรรมการที่มีความรู้บัญชีการเงิน (BEXP) งานวิจัยในอดีตพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการและความระมัดระวังทางบัญชี (Yunos et al., 2012; Boonlert-U-Thai & Phakdee, 2018)

4. คณะกรรมการต่างชาติ (BFOR) งานวิจัยในอดีตพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างคณะกรรมการต่างชาติและความระมัดระวังทางบัญชี (Boonlert-U-Thai & Phakdee, 2018)

5. คณะกรรมการเพศหญิง (BGEN) งานวิจัยในอดีตพบว่า คณะกรรมการเพศหญิงลดความระมัดระวังทางบัญชีในประเทศออสเตรเลีย (Sultana & Van der Zaha, 2011) แต่ไม่พบความสัมพันธ์ในประเทศไทย (Boonlert-U-Thai & Phakdee, 2018)

6. ระดับการศึกษาของคณะกรรมการ งานวิจัยของ Boonlert-U-Thai & Phakdee (2018) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทในประเทศไทย (BMASTL) และสัดส่วนคณะกรรมการที่จบระดับปริญญาโทต่างประเทศ (BMASTI) ช่วยเพิ่มระดับความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Ahmed and Duellman (2007) ในทางตรงกันข้ามพบว่า สัดส่วนคณะกรรมการที่จบระดับปริญญาเอกในประเทศ (BPHDL) กลับลดความความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) และสัดส่วนคณะกรรมการที่เรียนจบระดับปริญญาโทจากต่างประเทศ (BMASTI) จะลดความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุน

คณะกรรมการตรวจสอบ การศึกษาในต่างประเทศ

และความระมัดระวังทางบัญชี

7. **ขนาดกิจการ (Size)** Ahmed and Duellman (2007) พบว่า ขนาดกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับความระมัดระวังทางบัญชี แต่ในทางตรงกันข้าม Ho (2009) พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างขนาดกิจการและความระมัดระวังทางบัญชี

8. **ผลการดำเนินงาน (ROA)** Sana'a (2016) พบว่า ความระมัดระวังทางบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่วัดด้วยค่า ROA อย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้ง Ahmeda and Duellman (2007) พบว่า ความสามารถในการทำกำไรส่งผลกระทบต่อความระมัดระวังทางบัญชี

9. **การเจริญเติบโตของกิจการ (Growth)** Suleiman (2014) และ Alkurdi, Al-Nimer, and Dabaghia (2017) พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการเจริญเติบโตของกิจการต่อความระมัดระวังทางบัญชี

10. **อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE)** งานวิจัยในอดีตพบว่า อัตราส่วนหนี้สินส่งผลกระทบต่อความระมัดระวังทางบัญชีในทิศทางเดียวกัน (Suleiman, 2014; Ahmeda & Duellman, 2007)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยได้นำตัวแปรที่ได้ศึกษาไว้ในอดีตของ Boonlert-U-Thai and Phakdee (2018) มาเป็นตัวแปรควบคุม แต่เนื่องจากข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูล 4 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557–2560 ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ Boonlert-U-Thai and Phakdee (2018) ที่ใช้ข้อมูล 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557–2559 งานวิจัยนี้จึงทำการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทกับความระมัดระวังทางบัญชีอีกครั้ง (Re-examination) เพื่อพิจารณาว่าจะให้ผลการศึกษาแตกต่างจากงานวิจัยในอดีตหรือไม่ และนำตัวแปรที่มีผลไม่เปลี่ยนแปลงมาใช้กำหนดเป็นตัวแปรควบคุม และได้ผลสรุปดังแสดงในตารางที่ 1

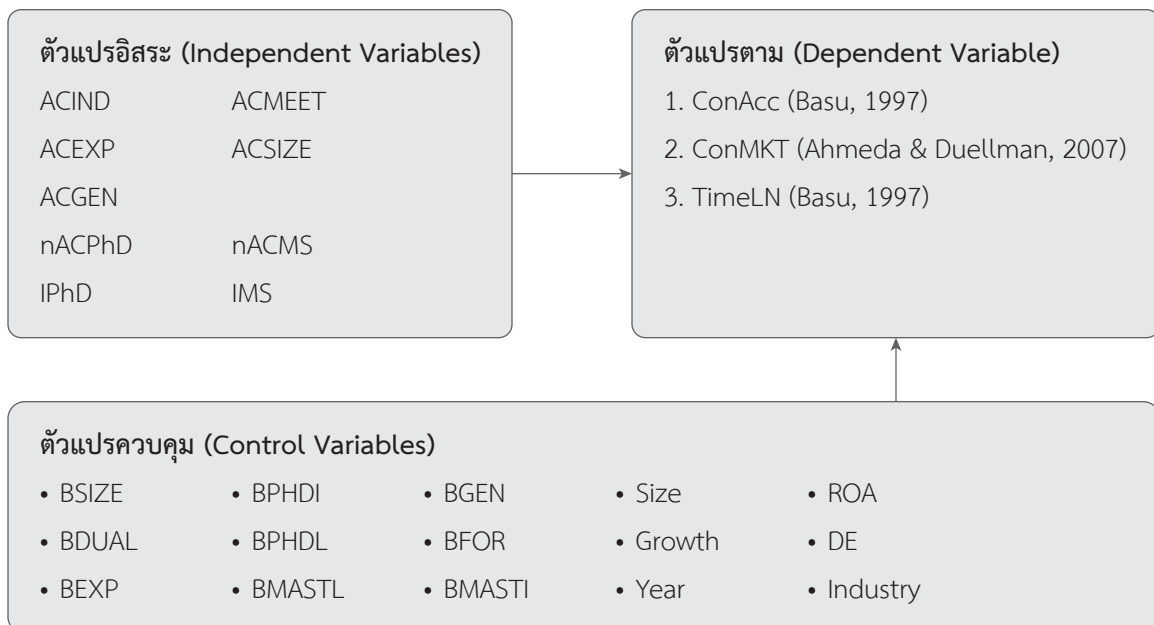
ตารางที่ 1: คุณลักษณะคณะกรรมการและความระมัดระวังทางบัญชี (Re-examination)

ตัวแปรตาม	ตัวแปรคุณลักษณะ-คณะกรรมการที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม	
	Boonlert-U-Thai and Phakdee (2018) (ใช้ข้อมูล 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2557–2559)	ผลการวิจัยครั้งนี้ (Re-examination) (ใช้ข้อมูล 4 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2557–2560)
Basu (1997): ConACC	BSIZE	BSIZE
	BEXP	BEXP
	BPHDL	BPHDL
	BPHDI	BPHDI
	BGEN	
Basu (1997): Timeliness	BSIZE	BSIZE
	BMASTI	
Almed and Duellman (2007): ConMKT	BFOR	BFOR
	BMASTL	BMASTL
	BMASTI	
	BDUAL	
		BEXP

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์พบว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวที่ทำการทดสอบซ้ำ (Re-examination) ไม่เปลี่ยนแปลงจากผลงานวิจัยในอดีต แต่พบว่า มีบางตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เพิ่มเติม ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยในอดีต จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับความระมัดระวังทางบัญชี ดังนั้น งานวิจัยครั้งนี้จึงนำตัวแปรที่ทำการทดสอบซ้ำมาใช้เป็นตัวแปรควบคุมเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบและความระมัดระวังทางบัญชีต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การศึกษาคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและความระมัดระวังทางบัญชี ยังมีจำนวนน้อย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้วและพบผลการวิจัยแบบขัดแย้ง (Mixed Results) ประกอบกับ ยังไม่มีการศึกษาในประเทศไทย งานวิจัยนี้จึงสนใจศึกษาคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบด้านต่าง ๆ ได้แก่ สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความอิสระ (ACIND) จำนวนครั้งการประชุม (ACMEET) สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้บัญชีและการเงิน (ACEXP) ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACSIZE) สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นเพศหญิง (ACGEN) จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่เรียนจบระดับปริญญาเอก (nACPhD) จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่เรียนจบระดับปริญญาโท (nACMS) และการศึกษาในต่างประเทศของคณะกรรมการตรวจสอบทั้งระดับปริญญาเอก (IPhD) และระดับปริญญาโท (IMS) โดยใช้ข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2557-2560 โดยการวิจัยครั้งนี้คาดว่าคุณลักษณะดังกล่าวของคณะกรรมการตรวจสอบจะมีความสัมพันธ์กับความระมัดระวังทางบัญชี ConAcc ตามตัวแบบ Basu (1997) และ ConMKT ตามตัวแบบ Ahmeda and Duellman (2007) รวมทั้งความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุน (TimeLN) ดังปรากฏในภาพที่ 1

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแบบที่ใช้สำหรับวัดความระมัดระวังในการวิจัยครั้งนี้ อธิบายในรายละเอียดได้ดังนี้

(1) ความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) วัดค่าจากตัวแบบต่อไปนี้

$$NI_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 D_{i,t} + \beta_2 RET_{i,t} + \beta_3 D_{i,t} \times RET_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

โดย $NI_{i,t}$ คือ กำไรสุทธิของบริษัท i ณ วันสิ้นปีที่ t หาดด้วยมูลค่าตลาดของส่วนผู้ถือหุ้นของบริษัท i ณ วันต้นปีที่ t ส่วน $RET_{i,t}$ คือ อัตราผลตอบแทนของหุ้น วัดจากผลตอบแทนจากการซื้อและถือหลักทรัพย์ของบริษัท i ตั้งแต่เดือนที่ 9 ก่อนวันสิ้นปีถึงเดือนที่ 3 หลังจากวันสิ้นปี $D_{i,t}$ คือ ตัวแปรหุ่น หาก $RET_{i,t}$ เป็นลบ ให้มีค่าเท่ากับ 1 แทนข่าวร้าย (Bad news) หากไม่ใช่ เท่ากับ 0 แทนข่าวดี (Good news) จากตัวแบบดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดค่าความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) หรือที่เรียกว่า ConAcc ในงานวิจัยนี้ โดยค่า ConAcc สำหรับบริษัท g ปี พ.ศ. 2557 คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์ Bad news (β_3) หาดด้วยค่าสัมประสิทธิ์รวม ($\beta_2 + \beta_3$) ที่ได้จากการทดสอบ Multiple Regression ของบริษัท g สำหรับข้อมูลย้อนหลัง 15 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2543–2557 ส่วนค่า ConAcc ของบริษัท g ปี พ.ศ. 2559 จะใช้เทคนิคเดิม แต่เปลี่ยนช่วงข้อมูลเป็นช่วงปี พ.ศ. 2545–2559⁴

ในอีกมิติของค่าความระมัดระวังตามตัวแบบ Basu (1997) งานวิจัยนี้ได้นำเสนอระดับความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุน (Timeliness of Accounting Conservatism: TimeLN) โดยพิจารณาจากค่า Adjusted R^2 ที่ได้จาก Rolling Regression Models ของแต่ละบริษัท

(2) ความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Ahmed and Duellman (2007) เป็นอีกค่าความระมัดระวังทางบัญชีที่นิยมใช้ โดยตัวแบบนี้คำนวณจากอัตราส่วนมูลค่าราคาตลาดหาดด้วยมูลค่าตามบัญชี (เท่ากับอัตราส่วน Market to Book ratio หรือ ConMKT ในงานวิจัยนี้) และคูณด้วยค่า -1 เพื่อให้การตีความหมายชัดเจน ทั้งนี้จะเห็นว่าบริษัทที่มีค่า ConMKT ที่สูง จะมีมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิต่ำกว่ามูลค่าตลาดอย่างเป็นสาระสำคัญ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากข้อมูลย้อนหลัง 4 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557–2560 ข้อมูลดังกล่าวมีได้รวมกลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในระหว่างฟื้นฟูกิจการ และบริษัทกลุ่มกองทุนและธุรกิจขนาดกลาง (mai) เพราะเป็นบริษัทที่มีลักษณะแตกต่างจากธุรกิจทั่วไป และ/หรือบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์และการคำนวณค่าของตัวแปรในการวิจัย งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานการเงินและแบบแสดงรายการ 56-1 ผ่านฐานข้อมูล Compustat Global และฐานข้อมูล SET-SMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนข้อมูลคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบและคุณลักษณะคณะกรรมการบริษัทเป็นการเก็บข้อมูลด้วยมือ (Manual Collection)

⁴ เทคนิคการเปลี่ยนแปลงช่วงของข้อมูลไปครั้งละ 1 ปีนี้ เรียกว่า Rolling Regression Models ที่มักนิยมใช้สำหรับการกำหนดค่าตัวแปรในระดับ Firm-years

สำหรับตัวแบบวิจัยที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบและการศึกษาในต่างประเทศกับความระมัดระวังทางบัญชีและความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุน มีจำนวน 3 ตัวแบบ ดังนี้

ตัวแบบที่ 1 ความระมัดระวังทางบัญชี (ConAcc) ตามตัวแบบ Basu (1997)

$$\begin{aligned} \text{ConAcc}_{i,t} = & \beta_0 + \beta_1 \text{ACIND}_{i,t} + \beta_2 \text{ACMEET}_{i,t} + \beta_3 \text{ACEXP}_{i,t} + \beta_4 \text{ACSIZE}_{i,t} + \beta_5 \text{ACGEN}_{i,t} + \beta_6 \text{nACPhD}_{i,t} \\ & + \beta_7 \text{nACMS}_{i,t} + \beta_8 \text{IPhD}_{i,t} + \beta_9 \text{IMS}_{i,t} + \beta_{10} \text{nACPhD}_{i,t} * \text{IPhD}_{i,t} + \beta_{11} \text{nACMS}_{i,t} * \text{IMS}_{i,t} \\ & + \text{Controls}_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

ตัวแบบที่ 2 ความระมัดระวังทางบัญชี (ConMKT) ตามตัวแบบ Ahmeda and Duellman (2007)

$$\begin{aligned} \text{ConMKT}_{i,t} = & \beta_0 + \beta_1 \text{ACIND}_{i,t} + \beta_2 \text{ACMEET}_{i,t} + \beta_3 \text{ACEXP}_{i,t} + \beta_4 \text{ACSIZE}_{i,t} + \beta_5 \text{ACGEN}_{i,t} + \beta_6 \text{nACPhD}_{i,t} \\ & + \beta_7 \text{nACMS}_{i,t} + \beta_8 \text{IPhD}_{i,t} + \beta_9 \text{IMS}_{i,t} + \beta_{10} \text{nACPhD}_{i,t} * \text{IPhD}_{i,t} + \beta_{11} \text{nACMS}_{i,t} * \text{IMS}_{i,t} \\ & + \text{Controls}_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

ตัวแบบที่ 3 ความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุน (TimeLN) ตามตัวแบบ Basu (1997)

$$\begin{aligned} \text{TimeLN}_{i,t} = & \beta_0 + \beta_1 \text{ACIND}_{i,t} + \beta_2 \text{ACMEET}_{i,t} + \beta_3 \text{ACEXP}_{i,t} + \beta_4 \text{ACSIZE}_{i,t} + \beta_5 \text{ACGEN}_{i,t} + \beta_6 \text{nACPhD}_{i,t} \\ & + \beta_7 \text{nACMS}_{i,t} + \beta_8 \text{IPhD}_{i,t} + \beta_9 \text{IMS}_{i,t} + \beta_{10} \text{nACPhD}_{i,t} * \text{IPhD}_{i,t} + \beta_{11} \text{nACMS}_{i,t} * \text{IMS}_{i,t} \\ & + \text{Controls}_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

โดยที่

$\text{ConAcc}_{i,t}$ = ความระมัดระวังทางบัญชี วัดค่าโดยใช้ตัวแบบ Basu (1997) ของบริษัท i ในปี t

$\text{ConMKT}_{i,t}$ = ความระมัดระวังทางบัญชี วัดค่าโดยใช้ตัวแบบ Ahmeda and Duellman (2007) ของบริษัท i ในปี t

$\text{TimeLN}_{i,t}$ = ความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุน (Timeliness) วัดค่าโดยใช้ตัวแบบ Basu (1997) ของบริษัท i ในปี t

$\text{ACIND}_{i,t}$ = สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบอิสระต่อคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมดของบริษัท i ในปี t

$\text{ACMEET}_{i,t}$ = จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท i ในปี t

$\text{ACEXP}_{i,t}$ = สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้บัญชีการเงินต่อคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมดของบริษัท i ในปี t

$\text{ACSIZE}_{i,t}$ = จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมดของบริษัท i ในปี t

$\text{ACGEN}_{i,t}$ = สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบเพศหญิงต่อคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมดของบริษัท i ในปี t

$\text{nACPhD}_{i,t}$ = สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่เรียนจบระดับปริญญาเอกต่อคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมดของบริษัท i ในปี t

$\text{nACMS}_{i,t}$ = จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่เรียนจบระดับปริญญาโทต่อคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมดของบริษัท i ในปี t

$\text{IPhD}_{i,t}$ = ตัวแปรหุ่นให้ค่าเป็น 1 หากมีจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่เรียนจบระดับปริญญาเอกจากต่างประเทศ หากไม่ใช่เป็น 0

$\text{IMS}_{i,t}$ = ตัวแปรหุ่นให้ค่าเป็น 1 หากมีจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่เรียนจบระดับปริญญาโทจากต่างประเทศ หากไม่ใช่เป็น 0

คณะกรรมการตรวจสอบ การศึกษาในต่างประเทศ

และความระมัดระวังทางบัญชี

ตัวแปรควบคุม

สำหรับตัวแปรควบคุม (Control Variables) ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีต มีดังนี้

- $BSIZE_{i,t}$ = จำนวนคณะกรรมการของบริษัท i ในปี t
- $BDUAL_{i,t}$ = การควบรวมตำแหน่งประธานกรรมการและ CEO หากใช่เป็น 1 หากไม่ใช่เป็น 0 ของบริษัท i ในปี t
- $BEXP_{i,t}$ = สัดส่วนคณะกรรมการที่มีความรู้บัญชีและการเงินต่อคณะกรรมการทั้งหมดของบริษัท i ในปี t
- $BPHDI_{i,t}$ = สัดส่วนคณะกรรมการที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกจากต่างประเทศต่อคณะกรรมการทั้งหมดของบริษัท i ในปี t
- $BPHDL_{i,t}$ = สัดส่วนคณะกรรมการที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในประเทศต่อคณะกรรมการทั้งหมดของบริษัท i ในปี t
- $BGEN_{i,t}$ = สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงต่อคณะกรรมการทั้งหมดของบริษัท i ในปี t
- $BMASTI_{i,t}$ = สัดส่วนคณะกรรมการที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทจากต่างประเทศต่อคณะกรรมการทั้งหมดของบริษัท i ในปี t
- $BMASTL_{i,t}$ = สัดส่วนคณะกรรมการที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทในประเทศต่อคณะกรรมการทั้งหมดของบริษัท i ในปี t
- $BFOR_{i,t}$ = สัดส่วนคณะกรรมการต่างชาติต่อคณะกรรมการทั้งหมดของบริษัท i ในปี t
- $ROA_{i,t}$ = ความสามารถในการทำกำไร วัดค่าด้วยกำไรสุทธิหารด้วยสินทรัพย์รวมของบริษัท i ในปี t
- $Growth_{i,t}$ = อัตราการเติบโตของบริษัทวัดค่าด้วย (รายได้ปีปัจจุบัน - รายได้ปีก่อน)/รายได้ปีก่อนของบริษัท i ในปี t
- $Size_{i,t}$ = ขนาดกิจการ วัดค่าด้วยค่าลอการิทึมของสินทรัพย์รวมของบริษัท i ในปี t
- $DE_{i,t}$ = อัตราส่วนหนี้สิน วัดค่าด้วยหนี้สินรวมหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท i ในปี t
- $BTM_{i,t}$ = อัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นหารด้วยราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท i ในปี t
- $Industry_{i,t}$ = ตัวแปรควบคุมกลุ่มอุตสาหกรรม (ค่า 1 สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีจำนวน Firm-years ในระหว่างปี 2557–2560 มากกว่า 100 Firm-years หากไม่ใช่ให้ค่าเป็น 0)
- $Year_{i,t}$ = ตัวแปรควบคุมแต่ละปี (ให้ค่าเท่ากับ 1 สำหรับปี พ.ศ. 2558–2560 และ 0 สำหรับปี พ.ศ. 2557)

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและการศึกษาในต่างประเทศ กับความระมัดระวังทางบัญชีและการรับรู้ขาดทุนอย่างทันเวลา ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยพื้นฐานดังนี้

ตารางที่ 2: กลุ่มตัวอย่าง

	2557	2558	2559	2560	รวม
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ	694	700	683	715	2,792
หัก ธุรกิจการเงิน บริษัทที่อยู่ในระหว่างฟื้นฟู และกลุ่มบริษัทกองทุน ธุรกิจขนาดกลาง (mai)	203	223	247	243	916
บริษัทที่ไม่มีข้อมูลราคาหุ้น และข้อมูลบัญชี	132	107	67	80	386
กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	359	370	369	392	1,490

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด มีจำนวน 1,490 ตัวอย่าง (Firm-years) ซึ่งเป็นข้อมูลรวม 4 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2560

ตารางที่ 3: สถิติบรรยาย

	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ConACC	0.382	6.000	(30.000)	30.000
ConMKT	(0.737)	0.533	(2.000)	2.000
TimeLN	0.304	0.348	(0.714)	0.998
ACIND	0.993	0.144	0.000	4.000
ACMEET	5.911	3.107	0.000	25.000
ACEXP	0.307	0.285	0.000	3.333
ACSIZE	3.162	0.443	1.000	6.000
ACGEN	0.179	0.230	0.000	1.000
nACPhD	0.497	0.705	0.000	4.000
nACMS	1.542	0.988	0.000	4.000
IPhD	0.311	0.463	0.000	1.000
IMS	0.595	0.491	0.000	1.000

คณะกรรมการตรวจสอบ การศึกษาในต่างประเทศ

และความระมัดระวังทางบัญชี

ตารางที่ 3 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากข้อมูลพบว่า โดยเฉลี่ยของคณะกรรมการตรวจสอบแต่ละบริษัทจะมีจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณวุฒิสูงสุดระดับปริญญาเอกประมาณ 0.497 คน ซึ่งในจำนวนนี้พบว่า สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศร้อยละ 31.10 หรือ 0.155 คน และคุณวุฒิสูงสุดระดับปริญญาโทประมาณ 1.542 คน ในจำนวนนี้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศร้อยละ 59.50 หรือ 0.917 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การศึกษาในต่างประเทศของระดับปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับปริญญาเอก

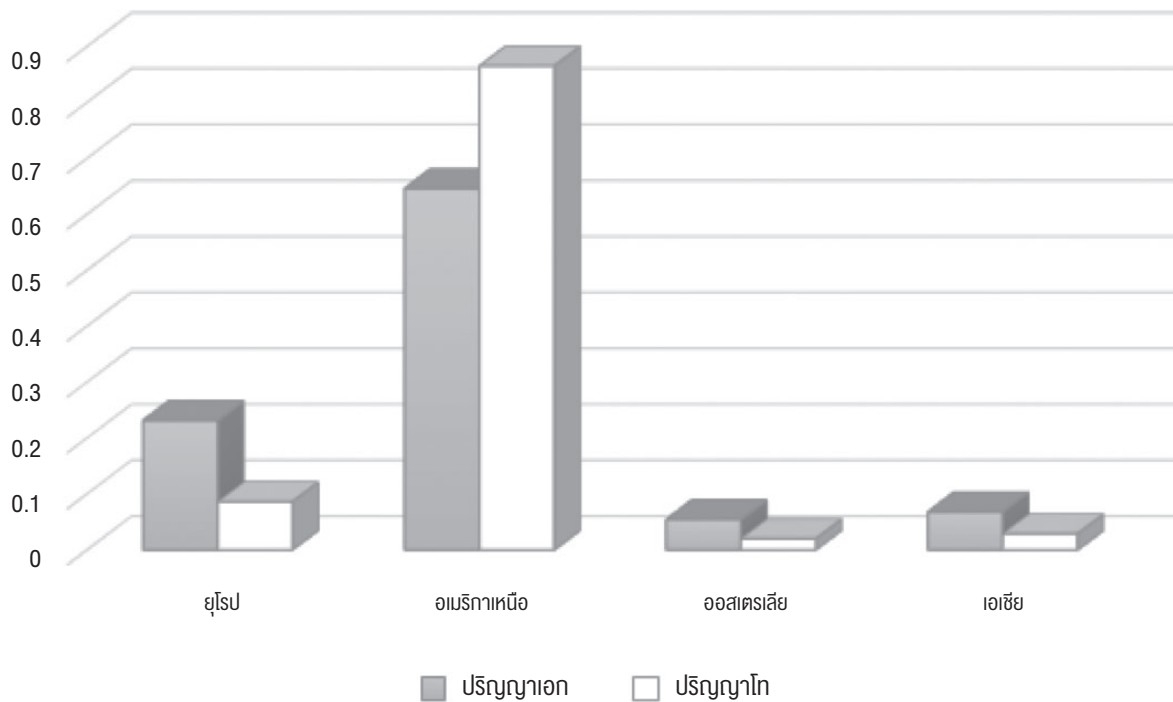
สำหรับข้อมูลในตารางที่ 4 และภาพที่ 2 เป็นการนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมในมุมมองสัดส่วนของประสบการณ์ในต่างประเทศของคณะกรรมการตรวจสอบว่า ส่วนใหญ่แล้วมีประสบการณ์จากประเทศใด โดยแสดงเฉพาะปี พ.ศ. 2560 เท่านั้น และข้อมูลดังกล่าวมิได้นำมาใช้เพื่อร่วมวิเคราะห์ผลในการวิจัยครั้งนี้

ตารางที่ 4: จำแนกระดับการศึกษาและทวีปที่จบการศึกษาในต่างประเทศของคณะกรรมการตรวจสอบ (ปี พ.ศ. 2560)

ทวีปที่จบการศึกษา	ปริญญาเอก		ปริญญาโท	
	จำนวนคน	คิดเป็น	จำนวนคน	คิดเป็น
ยุโรป	34	23.1%	30	8.6%
อเมริกาเหนือ	95	64.6%	301	86.5%
ออสเตรเลีย	8	5.4%	7	2.0%
เอเชีย	10	6.8%	10	2.9%
รวม	147	100.0%	348	100.0%

ตารางที่ 4 ได้แยกแสดงระดับการศึกษาสูงสุดของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยจะพิจารณาตัวอย่างเฉพาะข้อมูลปีล่าสุด (พ.ศ. 2560) ซึ่งพบว่า ในระดับปริญญาโทนั้น คณะกรรมการตรวจสอบส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในต่างประเทศจากทวีปอเมริกาเหนือมากที่สุด รองลงมาเป็นทวีปยุโรป ส่วนในระดับปริญญาเอก พบว่า ประสบการณ์ในต่างประเทศส่วนใหญ่มาจากการใช้ชีวิตการศึกษาในทวีปอเมริกาเหนือมากที่สุด รองลงมาเป็นทวีปยุโรป ดังสรุปได้ในภาพที่ 2

ภาพที่ 2: ระดับการศึกษาสูงสุดของคณะกรรมการตรวจสอบ (เฉพาะปี พ.ศ. 2560)

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ของคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบกับความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) โดยตัวแบบ (Model) ที่ 1-4 ให้ค่า F-value ที่ระดับนัยสำคัญ 1% จึงถือว่าเป็นตัวแบบที่เหมาะสม และมีค่า Adjusted R² ประมาณ 2% และ 10% สำหรับตัวแบบ ConACC และความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุน (TimeLN) แสดงดังนี้

ตารางที่ 5 ความระมัดระวังทางบัญชี ConACC และ Timeliness (TimeLN) ตามตัวแบบ Basu (1997)

	Model 1: ConACC		Model 2: ConACC		Model 3: Timeliness		Model 4: Timeliness	
	Coefficient	p-value	Coefficient	p-value	Coefficient	p-value	Coefficient	p-value
Intercept	-1.836	0.344	-1.712	0.386	-0.302**	0.012	-0.301**	0.014
ACIND	-0.412	0.708	-0.475	0.666	0.112	0.111	0.091	0.211
ACMEET	-0.033	0.551	-0.044	0.418	0.004	0.207	0.003	0.371
ACEXP	0.645	0.283	-0.057	0.934	0.137***	0.001	0.125***	0.002
ACSIZE	0.604	0.103	0.548	0.162	0.047	0.034	0.023	0.327
ACGEN	0.281	0.699	1.269	0.145	-0.001	0.984	-0.008	0.864
nACPhD	-2.675***	<.0001	-2.405***	<.0001	0.010	0.749	0.015	0.635
nACMS	-0.309	0.240	-0.262	0.320	0.029*	0.077	0.029*	0.078
IPhD	-1.157	0.112	-1.365*	0.065	-0.230***	<.0001	-0.222***	<.0001

ตารางที่ 5 ความระมัดระวังทางบัญชี ConACC และ Timeliness (TimeLN) ตามตัวแบบ Basu (1997) (ต่อ)

	Model 1: ConACC		Model 2: ConACC		Model 3: Timeliness		Model 4: Timeliness	
	Coefficient	p-value	Coefficient	p-value	Coefficient	p-value	Coefficient	p-value
IMS	1.068	0.105	1.048	0.112	-0.015	0.697	-0.014	0.722
nACPhD_IPhD	3.606***	<.0001	3.227***	<.0001	0.174***	0.000	0.161***	0.001
nACMS_IMS	-0.262	0.479	-0.283	0.442	-0.022	0.340	-0.017	0.469
Bsize			0.087	0.274			0.013***	0.010
BEXP			-3.327**	0.037				
BPHDL			-1.474	0.514				
BPHDI			2.856	0.192				
BMASTI							-0.064	0.326
BGEN			-3.327**	0.016				
ROA	3.992**	0.028	4.151**	0.022	0.661***	<.0001	0.680***	<.0001
Growth	-0.127	0.627	-0.146	0.579	-0.015	0.327	-0.013	0.373
Size	0.094	0.458	-0.005	0.971	0.022***	0.004	0.014*	0.085
DE	0.000	0.998	0.001	0.969	0.000	0.827	0.001	0.735
BTM	0.001	0.947	0.002	0.773	0.000	0.912	0.000	0.839
Industry Controls	Included		Included		Included		Included	
Year Controls	Included		Included		Included		Included	
F-value	2.150***		2.220***		5.910***		5.580***	
Adj. R ²	0.020		0.026		0.100		0.104	
n	1,490		1,490		1,490		1,490	

หมายเหตุ : * ระดับนัยสำคัญที่ 10%, ** ระดับนัยสำคัญที่ 5% และ *** ระดับนัยสำคัญที่ 1%

จากตารางที่ 5 ผลวิจัยของ Model 1 ตามตัวแบบ Basu (1997) พบว่า จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบที่สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาเอก (nACPhD) มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อความระมัดระวังทางบัญชี (ConACC) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาตัวแปร Interaction ของ nACPhD_IPhD กลับพบความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ 1% (+3.606***) ต่อความระมัดระวังทางบัญชี และเมื่อพิจารณาผลของ Model 2 เมื่อมีการนำตัวแปรควบคุมมารวมวิเคราะห์ พบผลที่สอดคล้องกัน (ค่าสัมประสิทธิ์ของ nACPhD_IPhD = +3.227***) จึงสรุปได้ว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาเอกในต่างประเทศช่วยเพิ่มความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) ส่วนตัวแปรที่สนใจ ศึกษาอื่นๆ ใน Model ที่ 1 และ 2 ไม่พบความสัมพันธ์กับความระมัดระวังทางบัญชี (ConACC)

ผลวิจัยของ Model ที่ 3 และ 4 Timeliness ในภาพรวมพบว่า Interaction term ของตัวแปร nACPhD_IPhD มีค่าเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 1% (ค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ +0.174*** และ +0.161*** ตามลำดับ) แสดงว่า คณะกรรมการ ตรวจสอบที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกในต่างประเทศช่วยเพิ่มความเร็วของการรับรู้ผลขาดทุน (Timeliness)

สำหรับคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบด้านอื่น พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้บัญชีและการเงิน (ACEXP) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 1% (+0.137*** และ +0.125*** ตามลำดับ) ในขณะที่ตัวแปรการศึกษา ระดับปริญญาเอกจากต่างประเทศ (IPhD) มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 1% (-0.230*** และ -0.222*** ตามลำดับ) ส่วนตัวแปรอื่น ไม่พบความสัมพันธ์กับความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุน

ตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบตามตัวแบบ Ahmed and Duellman (2007) โดยตัวแบบที่ 5 – 6 ให้ค่า F-value ที่ระดับนัยสำคัญ 1% จึงถือว่าเป็นตัวแบบที่เหมาะสม และมีค่า Adjusted R² ประมาณ 2% และ 11% ตามลำดับ สำหรับผลการทดสอบตัวแปรต่าง ๆ เป็นดังนี้

ตารางที่ 6 ความระมัดระวังทางบัญชี ตามตัวแบบของ Ahmed and Duellman (2007)

	Model 5: ConMKT		Model 6: ConMKT	
	Coefficient	p-value	Coefficient	p-value
Intercept	-1.809	0.351	-0.860***	< .0001
ACIND	-0.406	0.712	0.183**	0.044
ACMEET	-0.032	0.557	-0.001	0.901
ACEXP	0.658	0.272	0.007	0.899
ACSIZE	0.609*	0.099	0.014	0.643
ACGEN	0.276	0.704	-0.038	0.540
nACPhD	-2.644***	< .0001	-0.080*	0.056
nACMS	-0.309	0.240	-0.023	0.352
IPhD	-1.139	0.115	-0.055	0.357
IMS	1.079	0.101	-0.004	0.939
nACPhD_IPhD	3.563***	< .0001	0.143**	0.014
nACMS_IMS	-0.266	0.471	-0.010	0.743
BDUAL			-0.040	0.210
BFOR			-0.206**	0.018
BMASTL			0.201**	0.034
BMASTI			0.202**	0.029
BEXP			0.250**	0.024
ROA	3.988**	0.028	0.988***	< .0001
Growth	-0.127	0.628	0.046**	0.034
Size	0.087	0.487	-0.005	0.618
DE	0.000	0.996	0.007***	0.002
Industry Controls	Included		Included	
Year Controls	Included		Included	

ตารางที่ 6 ความระมัดระวังทางบัญชี ตามตัวแบบของ Ahmed and Duellman (2007) (ต่อ)

	Model 5: ConMKT		Model 6: ConMKT	
	Coefficient	p-value	Coefficient	p-value
F-value	2.220***		7.460***	
Adj. R ²	0.021		0.119	
n	1,490		1,490	

หมายเหตุ : * ระดับนัยสำคัญที่ 10%, ** ระดับนัยสำคัญที่ 5% และ *** ระดับนัยสำคัญที่ 1%

จากตารางที่ 6 ผลวิจัยตาม Models 5 และ 6 ConMKT ตามตัวแบบ Ahmed and Duellman (2007) พบว่า ตัวแปร Interaction ของ nACPhD_IPhD มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความระมัดระวังทางบัญชี (+3.563*** และ +1.43*** ตามลำดับ) สรุปได้ว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกในต่างประเทศช่วยเพิ่มความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Ahmed and Duellman (2007) เช่นกัน ส่วนตัวแปรอื่นจะขอพิจารณาเฉพาะผลจาก Model 6 และระดับนัยสำคัญที่ 1% ซึ่งพบว่า ความอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ (ACIND) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบความสัมพันธ์กับความระมัดระวังทางบัญชี (ConMKT)

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัยในภาพรวมสามารถสรุปได้ว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหากมีคณะกรรมการตรวจสอบที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกในต่างประเทศจะช่วยเพิ่มระดับความระมัดระวังทางบัญชีตามตัวแบบ Basu (1997) และ Ahmed and Duellman (2007) และเพิ่มความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุนตามตัวแบบ Basu (1997) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลาย ทักษะด้านภาษา และประสบการณ์ที่แตกต่างของคณะกรรมการตรวจสอบอันเนื่องจากการใช้ชีวิตและการไปศึกษาในต่างประเทศ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Qi and Tian (2012) ที่พบว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่มีระดับการศึกษาสูงสามารถใช้ทักษะที่แตกต่างเพื่อลดการจัดการกำไรของผู้บริหาร และงานวิจัยของ Wardhani and Joseph (2010) ได้ให้ข้อคิดเรื่องความคาดหวังต่อคณะกรรมการตรวจสอบที่มีระดับการศึกษาสูงว่าควรเป็นองค์ประกอบสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ สำหรับผลการวิจัยของตัวแปรคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบด้านอื่น พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้บัญชีและการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุน ซึ่งอาจเกิดจากคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้บัญชีและการเงินได้นำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการกำกับติดตาม และบริหารงานของคณะกรรมการตรวจสอบให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Krishnan & Visvanathan, 2008) และทำให้การปฏิบัติหน้าที่ต่อการรายงานทางการเงินของกิจการได้ดียิ่งขึ้น (Sultana et al., 2015) คุณภาพกำไรของกิจการสูงขึ้น (Dhaliwal et al. 2010) และมีระดับความระมัดระวังทางบัญชีเพิ่มขึ้น (Hamdan et al., 2012; Abdul Wahab et al., 2016) ส่วนตัวแปรที่ศึกษาอื่น ๆ ไม่พบความสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะและข้อจำกัดจากการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแรกที่น่าเสนอคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบในมิติใหม่คือ การศึกษาในต่างประเทศในระดับปริญญาบัณฑิตของคณะกรรมการตรวจสอบ และพบผลอย่างมีนัยสำคัญว่า การมีคุณวุฒิสูงสุดในระดับปริญญาเอกจากต่างประเทศของคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลต่อระดับความระมัดระวังทางบัญชีและความทันเวลาของการรับรู้ผลขาดทุน ดังนั้นหน่วยงานกำกับดูแลอาจนำไปเป็นข้อสังเกตให้กับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะดังกล่าว รวมทั้งงานวิจัยในอนาคตอาจนำตัวแปรคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบจากงานวิจัยครั้งนี้ไปศึกษาความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรหรือการจัดการกำไร เพื่อให้ได้มุมมองในมิติอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อไป

การวิจัยครั้งนี้นิยมการศึกษาในต่างประเทศของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยวัดเฉพาะการศึกษาในระดับปริญญาโทและ/หรือปริญญาเอกในต่างประเทศเท่านั้น ทำให้มีข้อจำกัดในเรื่อง (1) ประสบการณ์ระยะยาวอื่น เช่น การไปทำงานหรือใช้ชีวิตในต่างประเทศ (2) การแยกแยะตติวิสัยที่จบการศึกษา (3) จำนวนปีหลังสำเร็จการศึกษา และ (4) ประเทศหรือทวีปที่ไปศึกษา ดังนั้น งานวิจัยในอนาคตอาจศึกษาเพิ่มเติมถึงข้อจำกัดดังกล่าวเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบกับ การวิจัยครั้งนี้

REFERENCE

- Abdul-Malik, A. R. (2017). Investigating the Relationship between Corporate Governance Principles and Accounting Conservatism for Companies Listed on Saudi Stock Exchange. *European Journal of Accounting Auditing and Finance Research*, 5(9), 10–30.
- Abdul Wahab, E. A., Madah, M., & Haron, H. (2016). Corporate Governance and Earnings Conservatism in Malaysia. *Accounting Research Journal*, 29(4), 391–412.
- Ahmed, A. S., & S. Duellman. (2007). Accounting Conservatism and Board of Director Characteristics: An Empirical Analysis. *Journal of Accounting and Economics* 43(2–3), 411–437
- Alkurdi, A., Al-Nimer, M., & Dabaghia, M. (2017). Accounting Conservatism and Ownership Structure Effect: Evidence from Industrial and Financial Jordanian Listed Companies. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 7(2): 608–619.
- Amin, A., Lukviarman, N., Suhardjanto, D., & Setiany, E. (2018). Audit Committee Characteristics and Audit Earnings Quality: Empirical Evidence of the Company with Concentrated Ownership. *Review of Integrative Business and Economics Research*, 7(1): 18–33.
- Appuhami, R. (2018). The signalling role of audit committee characteristics and the cost of equity capital: Australian evidence. *Pacific Accounting Review*, 30(3), 387–406.
- Ball, R., & Shivakumar, L. (2005). Earnings quality in UK private firms: comparative loss recognition timeliness. *Journal of Accounting and Economics*, 39(1), 83–128
- Basu, S. (1997). The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings. *Journal of Accounting and Economics*, 24(1), 3–38.
- Beasley, M. S. (1996). An empirical analysis of the relation between the board of director composition and financial statement fraud. *Accounting review*, 443–465
- Beaver, W., & Ryan, S. (2000). Biases and Lags in Book Value and Their Effects on the Ability of the Book-to-Market ratio to Predict Book Return on Equity. *Journal of Accounting Research*, 38, 127–148.
- Belkaoui, A. (1985). *Accounting Theory*. 2nd ed. Orlando, FL: Harcourt Brace Jovanovich,
- Berle, A. A., & Means, G. C. (1932). *The Modern Corporation and Private Property*. MacMillan, New York.
- Blue Ribbon Committee (BRC). (1999). *Report and recommendations of the Blue Ribbon Committee on improving the effectiveness of corporate audit committees*. Stamford, CT: BRC.
- Boonlert-U-Thai, K. & Phakdee, A. (2018). Board Characteristics, Accounting Conservatism, and Firm Performance of Thai Listed Companies. *Journal of Accounting Profession*, 14(43), 27–47.
- Boussaid, N., Hamza, T., & Sougne, D. (2015). Corporate board attributes and conditional accounting conservatism: Evidence from French firms. *Journal of Applied Business Research*, 31(3), 871.
- Chandar, N., Chang, H., & Zheng, X. (2012). Does overlapping membership on audit and compensation committees improve a firm’s financial reporting quality? *Review of Accounting and Finance*, 11(2), 141–165.

- Dechow, P., Ge, W., & Schrand, C. (2010). Understanding earnings quality: A review of the proxies, their determinants and their consequences. *Journal of Accounting and Economics*, 50(2–3), 344–401
- De Vlaminck, N. & Sarens, G. (2015). The relationship between audit committee characteristics and financial statement quality: evidence from Belgium. *Journal of Management & Governance*, 19, 145–166.
- Dhaliwal, D., Naiker, V., & Navissi, F. (2010). The Association between Accruals Quality and the Characteristics of Accounting Experts and Mix of Expertise on Audit Committees. *Contemporary Accounting Research* 27(3), 787–827.
- Fodio, M. I., Ibikunle, J., & Oba, V. C. (2013). Corporate governance mechanisms and reported earnings quality in listed Nigerian insurance firms. *International Journal of Finance and Accounting*, 2(5), 279–286.
- Garcia Lara. J. M., Garcia Osma. B., & Penalva. F. (2009). Accounting conservatism and corporate governance. *Review of Accounting Studies*, 14, 161–201.
- Ghosh, A., Marra, A., & Moon, D. (2010). Corporate boards, audit committees, and earnings management: pre-and post-SOX evidence. *Journal of Business Finance & Accounting*, 37(9–10), 1145–1176.
- Givoly, D., Hayn, C., & Natarajan, A. (2007). Measuring Reporting Conservatism. *Accounting Review*, 82(1), 65–106.
- Goh, B. W. (2009). Audit committees, boards of directors, and remediation of material weaknesses in internal control. *Contemporary Accounting Research*, 26(2), 549–579.
- Hambrick, D.C & Mason, P.A. (1984). Upper echelons: The Organization as a Reflection of Its top Managers. *Academy of Management Review*, 9(2), 193–206.
- Hamdan, A. M. M., Al-Hayale, T., & Aboagela, E. M. (2012). The Impact of Audit Committee Characteristics on Earnings Management: Additional evidence from Jordan. *European Business Research Conference Proceedings 2012*.
- Hamdan, A. M. M., Mushtaha, S. M. S., & Al-Sartawi, A. A. M., (2013). The Audit Committee Characteristics and Earnings Quality: Evidence from Jordan. *Australasian Accounting, Business and Finance Journal*, 7(4), 51–80.
- Harjoto, M. A., Laksmana, I., & Yang, Y. (2019). Board nationality and educational background diversity and corporate social performance. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*, 19(2), 217–239. <https://doi.org/10.1108/CG-04-2018-0138>
- Hiebl, M. (2014). Upper Echelons Theory in Management Accounting and Control Research. *Journal of Management Control*, 24(3), 223–240.
- Ho, J. A. (2009). *Association between Board Characteristics and Accounting Conservatism: Empirical Evidence from Malaysia*. (A dissertation submitted), Auckland University of Technology (AUT).
- Janis, I. L. (1982). *Victims of Groupthink*, HoughtonMifflin. Boston, MA.

- Jensen, M. C. (1993). The modern industrial revolution, exit, and the failure of internal control systems. *The Journal of Finance*, 48(3), 831–880.
- Jensen, M.C., & Meckling, W. (1976). Theory of the firm: managerial behavior, agency costs, and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3, 305–360.
- Kalbers, L. P., & Fogarty, T. J. (1993). Audit committee effectiveness: An empirical investigation of the contribution of power. *Auditing*, 12(1), 24.
- Kent, P., Routledge, J., & Stewart, J. (2010). Innate and discretionary accruals quality and corporate governance. *Accounting and Finance*, 50(1), 171–195.
- Klein, A. (2002a). Economic determinants of audit committee independence. *The Accounting Review*, 77(2), 435–452.
- Klein, A. (2002b). Audit committee, board of director characteristics, and earnings management. *Journal of accounting and economics*, 33(3), 375–400.
- Krishnan, G. V., & Visvanathan, G. (2008). Does the SOX definition of an accounting expert matter? The association between audit committee directors' accounting expertise and accounting conservatism. *Contemporary Accounting Research*, 25(3), 827–858.
- Kusnadi, Y., Leong, K. S., Suwardy, T., & Wang, J. (2016). Audit Committees and Financial Reporting Quality in Singapore. *Journal of Business Ethics*, 139(1), 197–214.
- Lary, A. M., & Taylor, D. W. (2012). Governance characteristics and role effectiveness of audit committees. *Managerial Auditing Journal*, 27(4), 336–354.
- Lei, K. (2008). *Earnings management and corporate governance in the UK: The role of the board of directors and audit committee*. Master's Theses. ScholarBank@NUS Repository.
- Lin, J. W., & Hwang, M. I. (2010). Audit quality, corporate governance, and earnings management: A meta-analysis. *International Journal of Auditing*, 14(1), 57–77.
- Metawee, A. (2013). The relationship between characteristics of audit committee, board of directors and level of earning management, Evidence from Egypt. *Journal of International Business and Finance*, Plymouth Business School, UK, January.
- Milliken, F. J., & Martins, L. L. (1996). Searching for Common threads: Understanding the multiple effects of diversity in organizational groups. *Academy of Management review*, 21(2), 402–433.
- Mishra, M. (2016). Audit Committee Characteristics and Earnings Management: Evidence from India. *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, 6(2), 247–273.
- National Association of Corporate Directors (NACD). (2000). *Report of the NACD Blue Ribbon Commission on Audit Committees: A Practical Guide*. Washington, DC.
- OECD. (2009). *Education at a Glance 2009: OECD Indicators*. Organization for Economic Co-operation and Development, Paris.

- Papadakis, V. W., & Barwise, P. (2002). How Much Do CEOs and Top Managers Matter in Strategic Decision-Making?. *British Journal of Management*, 13, 83–95.
- Peni, E., & Vahamaa, S. (2010). Female Executive and Earnings Management. *Managerial Finance*, 36(7), 629–645.
- Qi, B., & Tian, G. (2012). The Impact of Audit Committees' Personal Characteristic on Earnings Management. *Journal of Applied Business Research*, 28(6), 1331–1343.
- Salleh, Z., Hashim, H. A., & Mohamad, N. R. (2012). Accrual Quality: The Presence of Women Directors on Audit Committee Boards. *Corporate Ownership & Control*, 10(1): 675–680.
- Sana'a, N. (2016). The Effect of Accounting Conservatism on Financial Performance Indicators in the Jordanian Insurance Companies. *Journal of Internet Banking and Commerce*, 21(1): 1–16.
- Schipper, K. (1989). Commentary on Earnings Management. *Accounting Horizons*, 3, 91–102.
- Soliman, M. M., & Ragab, A. A. (2014). Audit Committee Effectiveness, Audit Quality and Earnings Management: An Empirical Study of the Listed Companies in Egypt. *Research Journal of Finance and Accounting*, 5(2), 155–166.
- Song, F. (2015). Ownership structure and accounting conservatism: A literature review. *Modern Economy*, 6, 478–483.
- Suleiman, S. (2014). Corporate Governance Mechanisms and Accounting Conservatism. *Journal of Management Policies and Practices*, 2(2): 113–127.
- Sultana, N. & Van der Zaha, J-L. W. M. (2011). *Board gender diversity and earnings conservatism*. Working paper. Curtin University.
- Sultana, N., Zahn, D. V., & Mitchell, J. L. (2015). Earnings Conservatism and Audit Committee Financial Expertise. *Accounting & Finance*, 55(1): 279–310
- Sun, J., Liu, G., & Lan, G. (2011). Dose Female Directorship on Independent Audit Committee Constrain Earnings Management. *Journal of Business Ethics*, 99(3), 369–382.
- Susanto, Y. K. (2016). The Effect of Audit Committees and Corporate Governance on Earnings Management: Evidence from Indonesia Manufacturing Industry. *International Journal of Business, Economics and Law*, 10(1), 32–37.
- The Stock Exchange of Thailand. (2017). Corporate Governance Code for listed companies 2017. Retrieved from www.set.or.th.
- _____. (2010). Audit committee hand book. Retrieved from <https://www.sec.or.th/TH/RaisingFunds/EquityDebt/Documents/AChandbook.pdf>
- Ujunwa, A. (2012). Board characteristics and the financial performance of Nigerian quoted firms. *Corporate Governance: The international journal of business in society*, 12(5): 656–674.

- Vafeas, N. (2005). Audit Committees, Boards, and The Quality of Reported Earnings. *Contemporary Accounting Research*, 22(4), 1093–1122.
- Vanasco, R. R. (1994). The Audit Committee: An International Perspective. *Managerial Auditing Journal*, 9(8), 18–42.
- Wally, S., and Baum, J. (1994). Personal and Structural Determinants of the Pace of Strategic Decision Making. *Academic Managerial Journal*, 37, 932–956.
- Wardhani, R., & Joseph, H. (2010). Personal Characteristics Audit Committee and Practice of Earnings Management. *National Symposium on Accounting (SNA) XIII Purwokerto*, 1–26.
- Watts, R. (2003). Conservatism in accounting. Part I: Explanations and implications. *Accounting Horizons*, 17, 207–221.
- Wiersema, M. F., & Bantel, K. A. (1992). Top Management Team Demography and Corporate Strategic Change. *Academy of Management Journal*, 35, 91–121.
- Xie, B., Davidson, W. N., & DaDalt, P. J. (2003). Earnings management and corporate governance: the role of the board and the audit committee. *Journal of Corporate Finance*, 9(3), 295–316.
- Xiong, J. (2016). Chairman Characteristics and Earnings Management: Evidence from Chinese Listed Firms. *Open Journal of Accounting*, 5(4), 82–94.
- Xu, J. G., & Lu, C. J. (2008). Accounting Conservatism: A Study of market-level and firm level-explanatory factors. *China Journal of Accounting Research*, 1(1), 11–29.
- Yermack, D. (1996). Higher market valuation of companies with a small board of directors. *Journal of financial economics*, 40(2), 185–211.
- Yunos, R., Smith, G. M., & Ismail, Z. (2012). The Relationship between Board Skills and Conservatism: Malaysian Evidence. *Journal of Modern Accounting and Auditing*, 8(8), 1173–1184.
- Zabri, S. M., Ahmad, K., & Wah, K. K. (2016). Corporate Governance Practices and Firm Performance: Evidence from Top 100 Public Listed Companies in Malaysia. *Procedia Economics and Finance*, 35, 287–296.
- Zaitul, Z. & Ilona, D. (2018). Gender in Audit Committee and Financial Reporting Timeliness: the Case of Unique Continental European Model. *International Journal of Engineering & Technology*, 7(2.29), 436–442.
- Zhang, Y., Zhou, J., & Zhou, N. (2007). Audit committee quality, auditor independence, and internal control weaknesses. *Journal of accounting and public policy*, 26(3), 300–327.